

Sigortacılık
Sektörü'nün Ülkemiz
Genelinde
Değerlendirilmesi

TÜRKİYE'DE SİGORTACILIK

Türkiye’ de 19. yüzyılın ikinci yarısından önce sigortacılıktan söz etmek pek mümkün değildir. Bazı Anadolu köylerinde bu tarihten önce gereksinme halinde yardım sağlamak, halkın uğrayacağı zararı karşılamak amacıyla sendikalar kurulduğu, esnaf kuruluşlarının ölüm ve hastalık durumlarında üyelerine yardım amacıyla örgütlendikleri bilinmekteyse de bunlar gerçek anlamda sigorta olmayıp, güvenlik, yardımlaşma, sosyal dayanışma düşüncesi ile oluşturulmuş kuruluşlardı. Bunlar da birkaç köye özgü kalmış, Anadolu’ ya yayılarak bir gelişme gösterememişlerdi. Avrupa’daki sigorta konusunda kaydedilen önemli gelişmelere karşın, Osmanlı toplumunun sosyal özellikleri, dini ortam, mali düzen, buradaki gelişimi engelliyordu. 19. yüzyılın ikinci yarısında meydana gelen yangınlar ve bunların sonucunda uğranılan büyük hasarlar, sigorta hakkındaki olumsuz düşünceler üzerinde az da olsa etki yaptı ve sigortanın doğmasına neden oldu. Özellikle 1870 yazında Beyoğlu’ndaki yangında (Büyük Pera Yangını) çok sayıda işyeri, ev, cami ve kilisenin yanması, bu bölgede de daha çok yabancı ve yabancılarla ilişkide olan zenginlerin oturması sigortanın gelişme sürecini hızlandırdı.

1872 yılında İngiliz sigorta şirketleri, açtıkları temsilciliklerle Türkiye’ de ilk sigortacılık faaliyetlerini başlattılar. İngilizler’ den sonra Fransızlar da Türkiye’ ye ilgi gösterdiler ve 1878 yılında ilk Fransız şirketi faaliyetlerine başladı. Bundan sonra Alman, İtalyan, İsviçre gibi yabancı ülkelerin sigorta şirketlerinin çalışmaları ile sigortacılık genişlemeye başladı. Bu şirketler duyulan gereksinimi karşılamakla beraber, o tarihlerde sigorta şirketlerinin kuruluşunu ve sigorta faaliyetini düzenleyen devlet denetimini öngören kanunların, hatta bu konuya değinen bir hükmün dahi bulunmayışı nedeniyle tamamen denetimsiz bir biçimde çalışıyorlar, diledikleri gibi hareket edip, merkezlerinden aldıkları talimatlarla işlem yapıyorlardı. Poliçelerini İngilizce veya Fransızca düzenliyorlar, anlaşmazlık durumunda da dava mercii olarak Londra mahkemelerini veya ilgili şirket merkezinin bulunduğu yerel mahkemeleri gösteriyorlardı. Diledikleri zaman sigorta poliçelerini iptal ediyorlardı.

Böylece hukuki mevzuat ve denetimden yoksun, tamamen yabancılarla özgü bir çalışma alanında ilk yıllar sigorta şirketleri adlarını duyurmak, sigorta düşüncesinin yayılmasını sağlayarak portföylerini genişletmek amacıyla vaatlerini yerine getirip, hasar ödemedede dürüst davrandılar. Ancak zaman geçtikçe, sigortacıların istedikleri gibi çalışmaları ve Kapitülasyonların kendilerine sağladığı geniş olanakları kullanabilmeleri, bu şirketlere Türkiye’ de kolaylıkla çok para kazanabileceği izlenimini verdi. Bu durum, kısa zamanda çok fazla sigorta şirketinin çalışmasına, sigorta ahlakının bozulmasına, haksız rekabet ve ekspertiz suistimallerine yol açtı. Dürüst tüccarlar bundan olumsuz yönde etkilenmelerine rağmen hiçbir denetim olmayışı yüzünden sigorta şirketleri uzun süre en normal yangın hasarlarını bile ödemekten kaçınıp, sigortalıların hak ve hukukunu hiçe sayan bir biçimde davranmayı sürdürdüler.

Bu ortam içinde 1893 yılında Osmanlı Umum Sigorta Şirketi ilk yerli sigorta şirketi olarak çalışmaya başladı. Bunu izleyen yıllarda sigortacılığın düzene sokulabilmesi için yabancı şirketler arasında birlikte hareket etme eğilimi belirdi. 12 Temmuz 1900 tarihinde 43 tanesi yabancı olmak üzere 44 sigorta şirketi bir araya gelerek sabit bir yangın tarifesi belirlediler. Bu Türkiye’ deki ilk tarifeydi.

Tarife ile birlikte, Yangın Sigorta Şirketleri’nin Sendikası adında bir örgütün oluşturulması ve sürekli bir denetim kurulunun bulunması kararı alındı. Londra’ da bulunan Fire Office Committee’nin emirleriyle çalışmalarını yürüten sendika tarafından, yangınlara zamanında yetişerek büyümesini önlemek, yangının nedenlerini araştırmak üzere Fasman adlı bir örgüt kuruldu. Denetim mekanizması ve içeriği geliştirildi.

Sendikanın bu olumlu çalışmalarına rağmen çalışan şirketlerin tamamı sendikaya girmediler ve haksız rekabet yapmaya, alınan kararların tersine davranmaya devam ettiler. 1908 ve 1914 yıllarında kanunlarda yapılan değişikliklerle yabancı şirketler kontrol altına alınmaya çalışıldı. 1914 yılındaki kanunla yabancı şirketler teminat göstermeye ve vergi vermeye zorunlu tutuldular. Sendikanın adı ise “ Türkiye’ de Çalışan Sigorta Şirketleri “ olarak değiştirildi. Bu yeniliklerle yabancı şirketler Türkler ile ortaklık kurma yoluna gittiler.

Böylece Cumhuriyetin ilanına kadar tümü yerli sermaye ve teknisyenlerle işletilen bir sigorta kuruluşu bulunmadığı görülmektedir. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte sigorta alanında gerek yasal, gerekse kurumlaşma açısından büyük adımlar atıldı. 1924 yılında Türkçe’yi kullanma zorunluluğu getiren yasa ile, poliçelerin İngilizce ve Fransızca düzenlenmesine son verildi ve aynı yıl Sigortacılar Kulübü kuruldu. 1927 yılında Sigortacılığın ve Sigorta Şirketlerinin Teftiş ve Murakabesi hakkındaki kanun yürürlüğe girdi. Yerli ve yabancı sigorta şirketlerinin denetlenmesi, döviz çıkışının önlenmesi amacını taşıyan bu kanunun çıkışıyla sigortacılık gelişmeye, yerli sermaye ile kurulan şirketlerin sayısı artmaya başladı. Bunu izleyen iki yıl boyunca gerekli hazırlık ve incelemelerin yapılması sonucu işletme hakkının T. İş Bankası AŞ’ ye ait olacağı bir anonim şirket kurulmasına karar verildi. Böylece 1929 yılında Milli Reasürans T.A.Ş faaliyetine geçti. Bu tarihten itibaren Türkiye’ de reasürans tekeli başladı ve ülkedeki yerli - yabancı bütün sigorta şirketleri topladıkları primlerin bir kısmını Milli Reasürans’ a devretmeye zorunlu tutuldu. Hemen hemen dünyada kurulan ilk reasürans tekeli olan Milli Re. önce çeşitli tepkiler gördüyse de suistimalleri önlemek, haksız rekabetin kakmasını ve ödemelerin zamanında yapılmasını sağlamak gibi yanlarıyla Türk sigortacılığının gelişmesinde olumlu rol oynadı, halkın sigortaya olan güvenini arttırdı.

Bu gelişmelerin paralelinde 1939 yılında sigorta şirketleri Ticaret Bakanlığı’na bağlandı. Sigorta sektörünü ciddi bir biçimde ele alan 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu ise 1959 yılında yürürlüğe girdi. 1987 yılında yürürlüğe giren 3379 sayılı yasa ile 7397 sayılı yasa, yasal alandaki boşlukları doldurmak, sigorta şirketlerini mali yönden geliştirmek ve sigorta araçlarının durumunu yeniden düzenlemek amacıyla önemli ve köklü değişiklikler yapıldı. Bu kanun, sigorta ile ilgili organlar ve faaliyetlerini düzenleyen yönetmelikler çıkarılmasını öngörüyordu. Sigorta şirketleri Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı’ na bağlanarak mali yapının bir parçası olarak kabul edildiler. 1 Mayıs 1990 tarihinden itibaren Kaza Sigortaları (zorunlu sigortalar hariç), Mühendislik Sigortaları ile Zirai Sigortalarda; 1 Ekim 1990 tarihinden itibaren de Yangın ve Nakliyat sigortalarında da Serbest Tarife Sistemine geçildi.

Zaman içerisinde yeni kurulan sigorta şirketlerinin sayısı artarken, sigorta taleplerinin aynı ölçüde artmaması, ayrıca prim tahsilatında yaşanan sorunlar dolayısıyla, 1993 yılından itibaren çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler ile 7397 sayılı Kanunda birtakım düzenlemelere gidilmesi ihtiyacı duyuldu. 1 Ocak 1995 tarihinden itibaren sigorta primlerinin tahsili sorununa çözüm getirilmesi amacıyla, primlerin acente cari hesapları üzerinden takibi sistemi yürürlükten kaldırılarak, poliçe bazında takip sistemi uygulamaya konuldu.

1999 depremlerini takiben 2000 yılında meskenler için zorunlu hale getirilmiş bulunan deprem sigortalarını yürütmek üzere tesis edilen "Doğal Afet Sigortaları Kurumu" (kısaca DASK) Pool'u tesis edilerek yönetimi beş yıllık bir süre ile bu konuda deneyimli Millî Reasürans TAŞ’ye verildi. Diğer taraftan Türkiye’de 23.07.1927 tarih ve 1160 sayılı Yasa ile şekillendirilmiş zorunlu reasürans devri 31.12.2001’de sona erdi.

28 Mart 2001 tarihinde kabul edilen “Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu” ile kurulan bireysel emeklilik sistemi 27 Ekim 2003 yılında faaliyete geçti.

14 Haziran 2005 tarihinde 5363 sayılı "Tarım Sigortaları Kanunu" çıkarılmış ve bu kanun kapsamında Sigorta Havuzu (TARSİM) kurulmuştur. Bu Havuza ilişkin tüm iş ve işlemler, bu havuza katılan sigorta şirketlerinin eşit hisselerle ortak oldukları Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi AŞ tarafından yürütülmektedir.

Trafik Sigortası Bilgi Merkezi (TRAMER) 16.12.2003 tarih ve 25318 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Trafik Sigortası Bilgi Merkezi Yönetmeliği ile kurulmuştur. Trafik sigortası üretimi gerçekleştiren bütün sigorta şirketlerinin 01/01/2003 tarihinden itibaren tüm poliçe bilgileri ve bunların hasar ve ödeme kayıtları TRAMER sistemine transfer edilmiş olup, yeni üretilen poliçeler ve hasar kayıtları günlük olarak transfer edilmektedir.

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu 14 Haziran 2007 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu gelişmenin ardından 2008 yılında Sigortacılık Kanununun getirdiği yeni tanım ve uygulamalarla ilgili ikincil mevzuat düzenlemeleri üzerindeki çalışmalar tamamlanmıştır.

Sigorta Bilgi Merkezi 9 Ağustos 2008 tarihinde 26962 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan yönetmelikle faaliyetine başlamıştır. SBM nezdinde kurulan alt bilgi merkezleri, Trafik Sigortaları Bilgi Merkezi (TRAMER), Sağlık Sigortası Bilgi Merkezi (SAGMER), Hayat Sigortası Bilgi Merkezi (HAYMER) ve Sigorta Hasar Takip Merkezi (HATMER) kurulmuşlardır.

Mayıs 2014 tarihi itibarıyla 68'ü sigorta, 2'si reasürans olmak üzere 70 şirket Birliğimize üyedir. Halihazırda 8 şirket aktif olarak yeni sigorta ve reasürans sözleşmesi yapmamakta, toplam 61 sigorta ve 1 reasürans şirketi faaliyette bulunmaktadır. Şirketlerin 4'ü hayat, 18'i hayat/emeklilik, 39'u hayat-dışı şirkettir.

Türkiye'de kurulu reasürans şirketi sayısı ise 2'dir. Ancak bunlardan bir tanesinin prim üretimini bulunmadığından faal reasürans şirket sayısı 1'dir.

Ülkemizde Sigortacılık Sektörüne İlişkin Genel Bilgiler

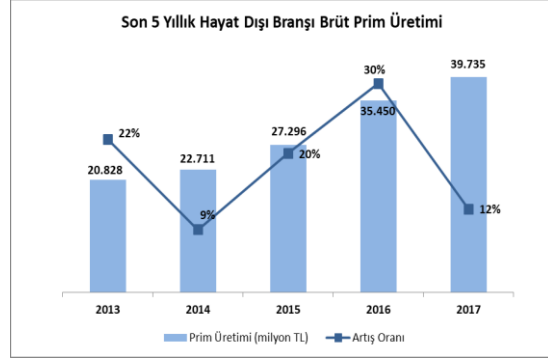
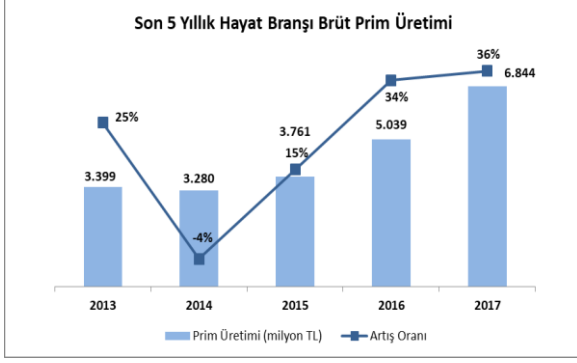
31/12/2017 itibarıyla sektörde 61'i sigorta ve emeklilik, 2'si reasürans olmak üzere toplam 63 şirket bulunmakta olup, bunlardan 39'u hayat dışı, 4'ü hayat, 18'i hayat ve emeklilik branşında faaliyet göstermektedir. Hayat dışı şirketlerinden ikisi yurt dışında kurulmuş sigorta şirketinin Türkiye'deki şubesi şeklinde faaliyetlerine devam etmektedir.

SEKTÖRDEKİ ŞİRKET SAYISI		
	31.12.2016	31.12.2017
Hayat Dışı	37	39
Hayat	4	4
Hayat/Emeklilik	18	18
Reasürans	2	2
Toplam	61	63

Yabancı sermayenin doğrudan veya dolaylı payının %50'den fazla olduğu şirketlerin yabancı olarak addedildiği bir yaklaşımla şirketler sermaye yapılarına göre sınıflandırıldığında, sektörde 23 yerli, 38 yabancı şirket bulunmaktadır. 31/12/2017 itibarıyla toplam sermayenin %70,5'i yabancılara aitken, toplam primin %64'ü yabancılar tarafından üretilmiştir.

Temel Sigortacılık Göstergeleri

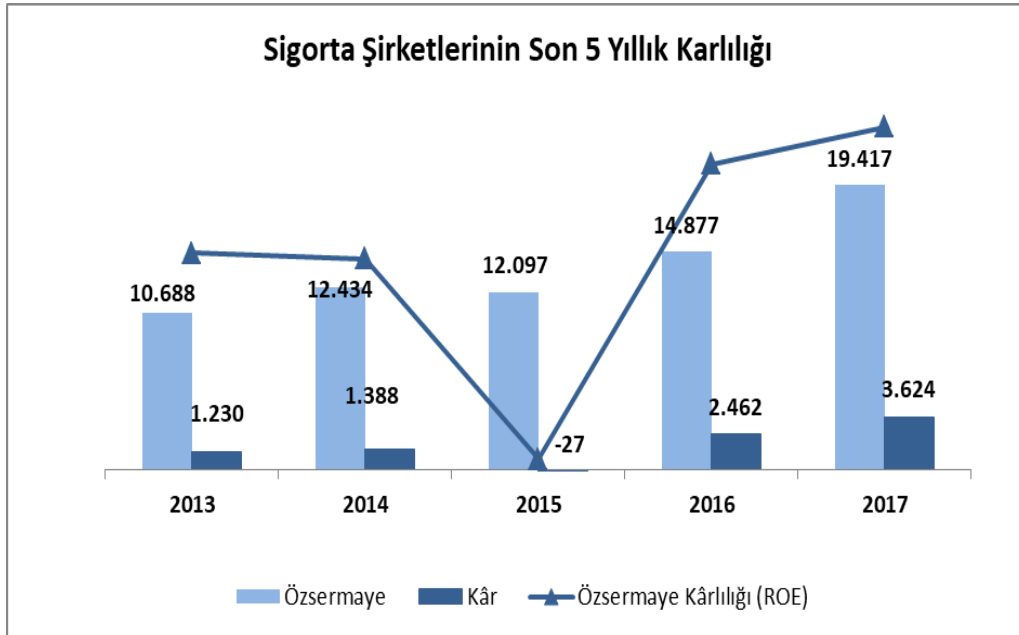
Sigorta şirketlerinin 31/12/2017 itibarıyla brüt prim üretimleri, geçen yıla göre %15,04 oranında bir artışla 46.579.015.990 TL olarak gerçekleşmiştir. Bununla beraber, 2003 sabit fiyatlarıyla brüt primler geçen yıla göre %0,37'lik bir azalış göstermiştir. Toplam primler içindeki payı % 14,7 olan hayat dalı brüt prim üretimi 6.844.022.868, toplam primler içindeki payı % 85,3 olan hayat dışı brüt prim üretimi ise 39.734.993.122 TL olmuştur. Geçmiş yıllarda büyümeyi destekleyen en temel unsur olan hayat dışı brüt prim artışı 2017 yılında %12,1'lik artış ile enflasyon oranının altında kalmıştır. Hayat branşı brüt prim üretimi ise, 2017 yılında %35,8 'lik bir artışla, enflasyon oranının üstünde bir büyüme kaydetmiştir.

Kaynak: Sigortacılık Sektörü ve Bireysel Emeklilik Sistemi Temel Mali Tabloları

Kişi başına prim önceki yıla göre %12,2 oranında bir artışla 575 TL olurken, dolar bazında ise %7,1 azalarak 158 dolar olmuştur. Toplam primlerin GSYİH içindeki payı ise %1,56'dan %1,50'ye düşmüştür.

Toplam aktifler %24,75' lik bir artışla 148.785.153.627 TL, toplam özkaynaklar %30,52' lik bir artışla 19.417.415.962 TL, toplam kâr ise 3.624.356.077 TL olmuştur. Branş bazında teknik kârlılık incelendiğinde; kara araçları, hava araçları, su araçları, kara araçları sorumluluk, kefalet ve finansal kayıplar branşlarında teknik zarar kaydedildiği tespit edilmiştir. Brüt ödenen hasar toplamı ise geçen yıla göre %19,78 oranında artarak 21.710.099.213 TL olmuştur.

2017 yılı itibarıyla Türkiye'de faaliyet gösteren reasürans şirketlerinin brüt yazılan primleri geçen yıla göre %18,45 oranında bir artışla 1.117.069.154 TL olarak gerçekleşmiştir. Ödenen hasarlar ise geçen yıla göre %38,15 oranında azalarak 617.438.644 TL olmuştur.

Hayat Sigortaları ve Özel Emeklilik (Uzun Vadeli Fonlar) Göstergeleri

31/12/2017 itibarıyla sigorta şirketlerinin hayat matematik karşılıklar toplamı net 6.548.740.620 TL olarak gerçekleşmiş, hayat sigortalarında kişi başına prim 2016 yılına göre %33'lük bir artışla 81 TL olmuştur. 31/12/2017 itibarıyla Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) katılımcı sayısı

6.625.759, katkı payı 52.539.176.257 TL olup, devlet katkısı dahil fon büyüklüğü 77.822.638.166 TL'dir.

Sektör Dağıtım Kanalları

Sigortacılıkta Yazılan Primlerin Satış Kanalı Bazında Dağılımı

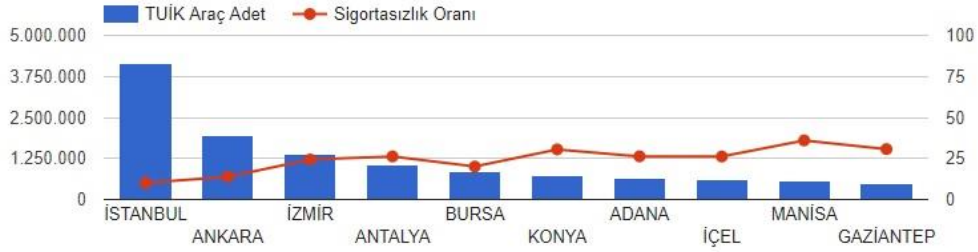
BRANŞ	Tüm Şirketlerin Yazılan Primlerinin Branş ve Satış Kanalı Payları (%)				
	Merkez	Acente	Banka	Broker	Diğer¹
Kaza	5,8%	38,0%	52,4%	3,5%	0,3%
Hastalık/Sağlık	11,1%	51,2%	10,6%	26,9%	0,1%
Kara Araçları	0,7%	82,1%	10,1%	7,0%	0,1%
Raylı Araçlar	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hava Araçları	67,9%	21,8%	4,0%	5,1%	1,2%
Su Araçları	9,3%	47,6%	8,0%	29,5%	5,5%
Nakliyat	8,0%	56,5%	4,6%	29,3%	1,6%
Yangın ve Doğal Afetler	6,5%	45,1%	28,3%	17,5%	2,6%
Genel Zararlar	9,9%	41,8%	32,0%	9,0%	7,3%
Kara Araçları Sorumluluk	5,9%	83,4%	2,2%	3,8%	4,7%
Hava Araçları Sorumluluk	61,3%	10,6%	4,5%	22,3%	1,4%
Su Araçları Sorumluluk	15,7%	2,7%	0,7%	80,8%	0,0%
Genel Sorumluluk	9,4%	46,0%	10,6%	31,6%	2,5%
Kredi	20,9%	11,0%	7,1%	56,9%	4,1%
Kefalet	9,9%	14,6%	46,6%	28,4%	0,6%
Finansal Kayıplar	8,6%	39,0%	24,3%	27,5%	0,6%
Hukuksal Koruma	0,3%	77,4%	17,7%	4,7%	0,0%
Destek	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
TOPLAM HAYAT DIŞI	6,8%	64,2%	14,5%	11,7%	2,9%
TOPLAM HAYAT	7,5%	6,2%	81,4%	4,9%	0,0%
GENEL TOPLAM	6,9%	55,7%	24,3%	10,7%	2,5%

Kaynak: Satış Kanalı Bazında Primler 2017-12, Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği

Sigorta şirketlerinin yazdığı primlerin satış kanalı dağılımına bakıldığında hayat dışı branşında faaliyet gösteren şirketlerin yazdığı primlerin %64,2'sinin acente, buna karşılık hayat branşında faaliyet gösteren şirketlerin yazdığı primlerin %81,4'ünün banka kanalıyla yazıldığı, toplamda ise acentelerin %55,7'lik bir orana sahip olduğu görülmektedir. Branş bazında incelendiğinde hava araçları ve hava araçları sorumluluk branşlarında yazılan primlerin büyük bir bölümünün merkez, kara araçları sorumluluk, hukuksal koruma, nakliyat, ve kara araçları branşlarında yazılan primlerin büyük bir bölümünün acente kanalıyla yazıldığı görülmektedir. Bankalardan sonra, kaza branşında yazılan

primlerin büyük bölümü acente; su araçları sorumluluk branşında yazılan primlerin büyük bir bölümü ise broker kanalıyla yazılmaktadır.

Araç Adedi En Yüksek 10 İlin Sigortasızlık Oranı Dağılımı (2018 Mayıs)

	İSTANBUL	ANKARA	İZMİR	ANTALYA	BURSA	KONYA	ADANA	İÇEL	MANİSA	GAZİANTEP
TUİK Araç Adet	4.147.424	1.939.764	1.378.002	1.040.752	865.742	720.704	645.451	601.990	582.812	499.445
Sigortasızlık Oranı	10.08%	13.89%	24.36%	26.24%	20.07%	30.54%	26.31%	26.2%	36.01%	30.72%

Sigortasızlık Oranı En Yüksek 10 İl (Tüm Araç Türleri Dahil) (2018 Mayıs)

	ŞANLIURFA	AFYON	KARAMAN	MANİSA	ARDAHAN	KARS	KİLİS	BURDUR	NİĞDE	İĞDIR
TUİK Araç Adet	258.295	220.541	90.802	582.812	19.452	45.774	45.452	134.617	103.760	27.890
Sigortasızlık Oranı	39.02%	36.35%	36.12%	36.01%	35.88%	35.78%	34.59%	34.14%	32.65%	32.59%

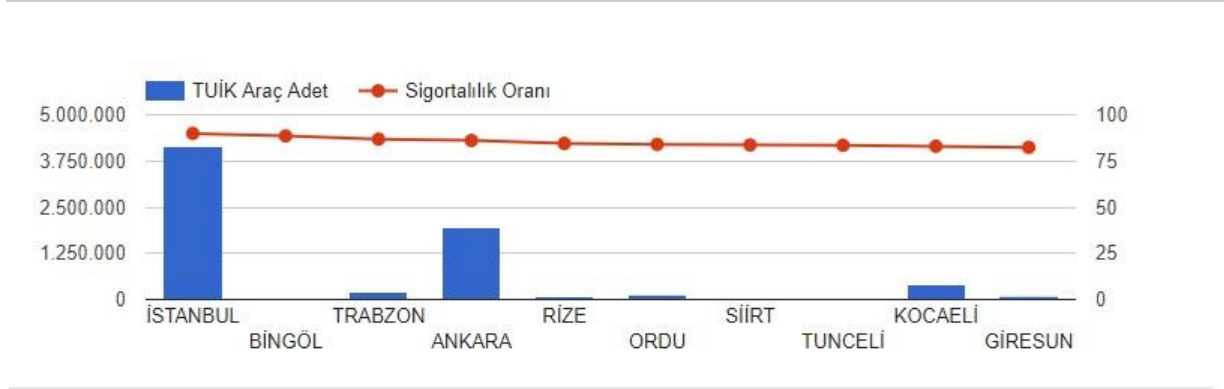
Sigortasızlık Oranı En Yüksek 10 İl (Traktör ve Motosiklet Hariç) (2018 Mayıs)

	ŞIRNAK	HAKKARİ	AFYON	KARAMAN	YOZGAT	BURDUR	KASTAMONU	MANİSA	KONYA	KIRIKKALE
TUİK Araç Adet	25.333	8.225	139.295	53.719	71.147	79.355	90.871	318.427	528.725	57.166
Sigortasızlık Oranı	24.49%	19.73%	19.12%	17.97%	17.76%	17.09%	17.04%	16.92%	16.61%	16.51%

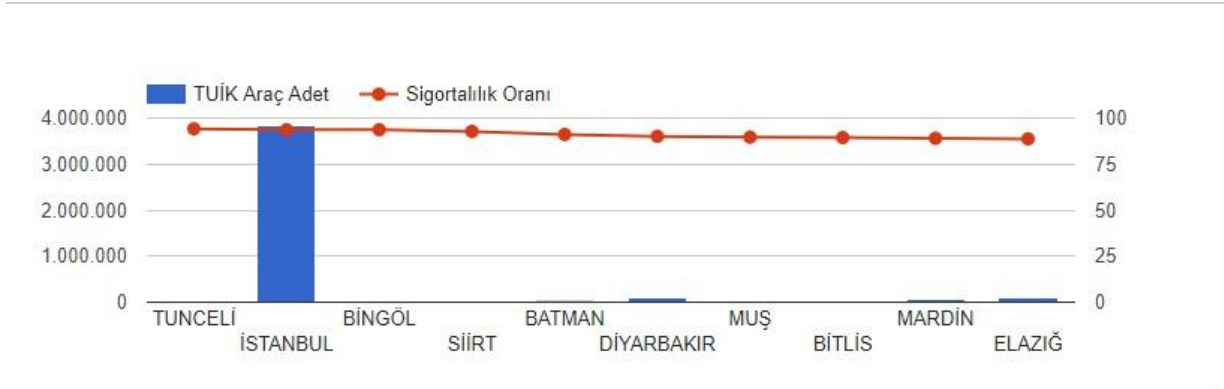
Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi'nin trafik sigortası raporuna göre, tüm araç türleri için sigortalılık oranının en yüksek olduğu iller İstanbul, Bingöl ve Trabzon iken; Traktör ve motosiklet dışındaki araç türleri için ise sigortalılık oranının en yüksek olduğu iller sırasıyla Bingöl, İstanbul ve Tunceli'dir.

Sigortalılık Oranı En Yüksek 10 İl (Tüm Araç Türleri Dahil) (2018 Mayıs)

	İSTANBUL	BİNGÖL	TRABZON	ANKARA	RİZE	ORDU	SİİRT	TUNCELİ	KOCAELİ	GİRESUN
TUİK Araç Adet	4.147.424	17.233	190.175	1.939.764	78.200	133.313	20.825	9.080	388.081	90.140
Sigortalılık Oranı	89.92%	88.57%	86.81%	86.11%	84.49%	83.98%	83.68%	83.49%	83%	82.38%

Sigortalılık Oranı En Yüksek 10 İl (Traktör ve Motosiklet Hariç) (2018 Mayıs)

	TUNCELİ	İSTANBUL	BİNGÖL	SİİRT	BATMAN	DİYARBAKIR	MUŞ	BİTLİS	MARDİN	ELAZIĞ
TUİK Araç Adet	6.833	3.823.358	15.434	16.021	33.138	90.446	20.901	17.939	58.297	103.761
Sigortalılık Oranı	94.15%	93.67%	93.66%	92.75%	91.08%	90.09%	89.63%	89.39%	89.04%	88.69%

Bireysel Emeklilik Dağıtım Kanalları

DAĞITIM KANALINA GÖRE SÖZLEŞMELER	Sözleşme Adedi (31.12.2017)	Oran
Bireysel Direkt Satış	5.234.167	64,07%
Banka	1.836.363	22,48%
Acente	572.767	7,01%
Kurumsal Satış	212.628	2,60%
Diğer	313.273	3,83%

Kaynak: Kaynak: Emeklilik Gözetim Merkezi (31.12.2017)

Tablodan da görüleceği üzere, bireysel emeklilikte en yoğun kullanılan dağıtım kanalı, sözleşme adedi bazında % 64 pay ile bireysel direkt satıştır. Bireysel direkt satışı %22 pay ile banka, %7 pay ile acente izlemektedir.

Zorunlu Sigortalara İlişkin Göstergeler

Zorunlu Trafik Sigortası²

31/12/2017 itibarıyla Türkiye İstatistik Kurumu'ndan alınan veriye göre trafiğe kayıtlı araç sayısı 22.218.945, aynı dönem itibarıyla Sigorta Bilgi Merkezi'nden alınan veriye göre poliçe sayısı 20.854.336, sigortalılık oranı %94'tür. 1.1.2017-31.12.2017 tarihleri arasında prim üretimi 13.064.549.200 TL, hasar ödemeleri 6.415.016.532 TL ve teknik zarar 326.549.536 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tüp Gaz Zorunlu Sorumluluk

31/12/2017 itibarıyla tüp gaz zorunlu sorumluluk branşında prim üretimi 4.015.965 TL olarak gerçekleşmiş, buna mukabil 4.667.841 TL hasar ödemesi yapılmıştır. Toplamda ise 796.257 TL teknik kâr kaydedilmiştir.

Tehlikeli Maddeler Zorunlu Sorumluluk

31/12/2017 itibarıyla tehlikeli maddeler zorunlu sorumluluk branşında 56.837.651 TL prim üretilmiş, 4.274.414 TL hasar ödemesi yapılmış ve 39.368.341 TL teknik kâr elde edilmiştir.

Zorunlu Karayolu Taşımacılık Mali Sorumluluk

31/12/2017 itibarıyla zorunlu karayolu taşımacılık mali sorumluluk branşında yazılan prim üretimi -205.039 TL, ödenen hasarlar 44.812.226 TL, teknik zarar 50.176.072 TL olarak gerçekleşmiştir.

Karayolu Yolcu Taşımacılığı Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza

31/12/2017 itibarıyla karayolu yolcu taşımacılığı zorunlu koltuk ferdi kaza branşında 71.816.244 TL prim üretilmiş, 38.441.084 TL hasar ödemesi yapılmış, 17.613.092 TL teknik kâr elde edilmiştir.

Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza

31/12/2017 itibarıyla maden çalışanları zorunlu ferdi kaza branşında prim üretimi 37.172.746 TL olarak gerçekleşmiş, 2.789.681 hasar ödemesi yapılmıştır. Toplamda ise 14.545.673 TL teknik kâr kaydedilmiştir.

Kıyı Tesisleri Deniz Kirliliği Zorunlu Mali Sorumluluk

31/12/2017 itibarıyla kıyı tesisleri deniz kirliliği zorunlu mali sorumluluk branşında 5.564.475 TL prim üretilmiş, 1.479.816 TL hasar ödemesi yapılmış ve 1.628.742 TL teknik kâr elde edilmiştir.

Yeşil Kart Sistemi

31/12/2017 itibarıyla Yeşil Kart branşında 208.536.432 TL prim üretilmiş, 52.752.771 TL hasar ödemesi yapılmış, 11.460.319 TL teknik kâr elde edilmiştir.

Doğal Afet Sigortalarına İlişkin Göstergeler

Zorunlu Deprem Sigortası Göstergeleri

31/12/2017 tarihi itibarıyla cari poliçe sayısı 8.312.443, birikmiş deprem rezervi 5.657.939.532 TL olarak gerçekleşmiştir. 2000-2017 yılları arasında ödenen hasar 179.151.553 TL, hasar ödenen dosya sayısı ise 23.640'tir.

Devlet Destekli Tarım Sigortası Göstergeleri

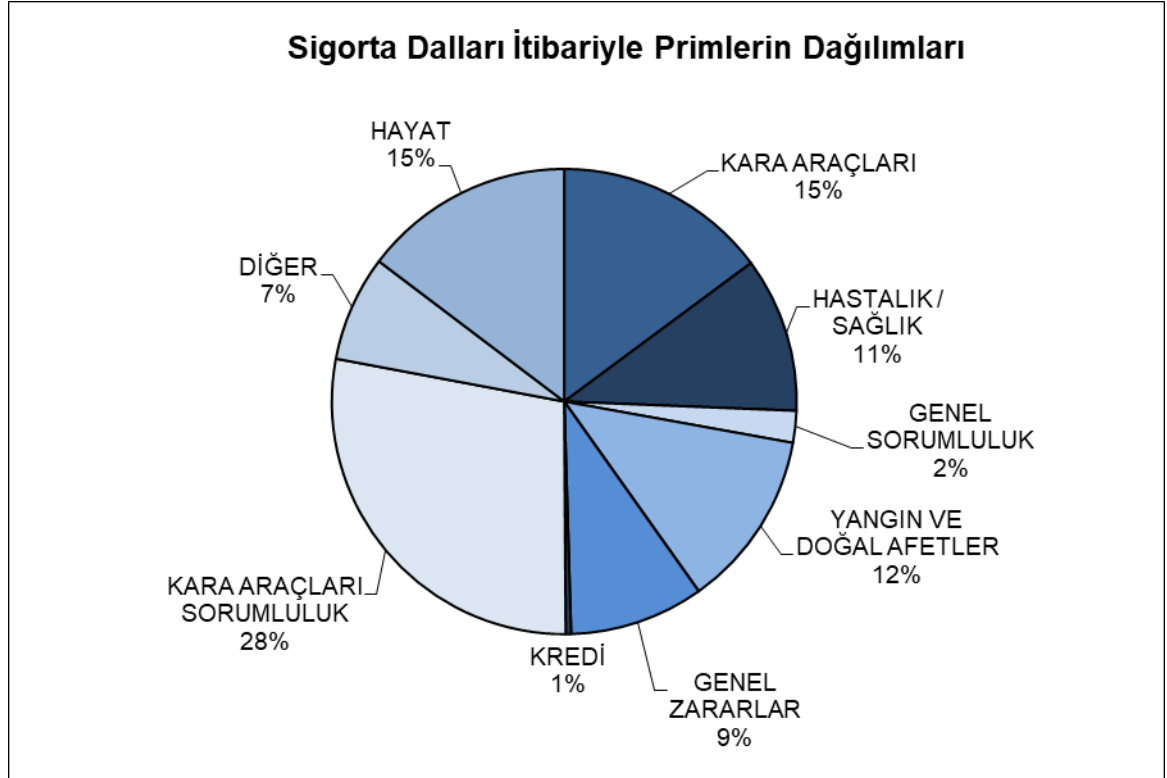
1/1/2017-31/12/2017 tarihleri arasında poliçe sayısı 1.598.269, devlet desteği dahil prim toplamı 1.628.553.789 TL TL, ödenen hasar ise 791.423.143 TL olarak gerçekleşmiştir.

Sektörde Yer Alan Diğer Kişi ve Kuruluşlara İlişkin Bilgiler

Sektörde toplam 4.119 sigorta eksper, (2.864'u tarım sigortası havuzu eksper) 137 broker, 132 sicile kayıtlı aktüer, 52 yetkili bağımsız denetim şirketi bulunmaktadır. 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 23 üncü maddesi gereğince 31/12/2017 itibarıyla Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nde alınan veriye göre levhaya kayıtlı olarak faaliyet gösteren toplam acente sayısı 15.832'dir.

Teknik Göstergeler

Sigorta dalları itibarıyla direkt primlerin dağılımı incelendiğinde, toplam primler içinde kara araçları sorumluluk branşının %28, kara araçları branşının %15, yangın ve doğal afetler branşının %12, hastalık/sağlık branşının %11, genel zararlar branşının %9, genel sorumluluk branşının %2, kredi branşının %1, diğer branşların ise %7 paya sahip olduğu görülmektedir.

Kaynak: Sigortacılık Sektörü ve Bireysel Emeklilik Sistemi Temel Mali Tabloları

2016 yılı ile kıyaslandığında, 2017 yılında hasar prim oranları toplamda hayat dışı branşları için %66,6'dan %63,1'e inmiştir. Ana branş bazında incelendiğinde hasar prim oranı kara araçları branşında %63,1, hastalık/sağlık branşında %77,5, kredi branşında %94,5, kara araçları sorumluluk branşında ise %86 olarak gerçekleşmiştir.

Prim üretimi açısından şirketler sıralandığında; %16 pay ile Allianz Sigorta A.Ş., %12 pay ile Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi, %9 ile Axa Sigorta A.Ş.'nin ilk üçü paylaştığı görülmektedir. Özkaynak toplamında ise %12 pay ile birinci sıraya yerleşen Allianz Sigorta A.Ş.'yi, %8 pay ile Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ve %8 pay ile Garanti Emeklilik ve Hayat A.Ş. takip etmektedir. Kâr sıralamasında %14 pay ile Allianz Sigorta A.Ş., %11 pay ile Ziraat Hayat ve Emeklilik A.Ş. ve %8 pay ile Garanti Emeklilik ve Hayat A.Ş. başı çeken şirketler olarak görülmektedir. Son olarak aktif toplamında %12 pay ile Anadolu Hayat ve Emeklilik A.Ş., %11 pay ile Avivasa Hayat ve Emeklilik A.Ş. ve %10 pay ile Garanti Emeklilik ve Hayat A.Ş. ilk üçte yer alan şirketler olmuştur.

Piyasa konsantrasyonu açısından incelendiğinde ise hayat dışı prim üretiminde ilk beş şirketin toplam hayat dışı primin %50'sini, ilk on şirketin %69'unu ürettiği görülmektedir. Hayat prim üretiminde ise ilk beş şirket toplam hayat priminin %96'sını, ilk 10 şirket ise %99,8'ini üretmektedir.

Sigorta şirketlerinin 31/12/2017 itibarıyla sigortacılık faaliyetlerinden alacakları bir önceki yıla göre %13,55 artarak 8.638.996.355 TL, finansal varlıklar ile riski sigortalılara ait finansal yatırımları %10,51 artarak 18.319.196.848 TL, finansal varlıkları %29,15 artarak 1.955.695.837 TL ve maddi varlıkları %15,21 artarak 1.437.357.110 TL olmuştur.

Hayat dışı teknik bölüm dengesi 2.268.317.299 TL, hayat grubu teknik bölüm dengesi 1.313.168.893 TL, emeklilik teknik bölüm dengesi 236.910.276 TL, genel teknik bölüm dengesi 3.818.396.468 TL, teknik olmayan bölüm dengesi 975.440.236 TL olmuştur.

KAYNAK:

Türkiye Sigorta Birliği <https://www.tsb.org.tr/turkiyede-sigortacilik.aspx?pageID=439>

Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi <https://www.sbm.org.tr/tr/Sayfalar/Trafik-Sigortasi-Raporlari.aspx>

T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü/ 2017 Yılı Sigortacılık Sektörü Piyasa Analiz Raporu

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Sigorta Acenteleri İcra Komitesi "Sigorta Acenteleri Dünya Uygulamaları Araştırma ve 2023 Vizyonu Belirleme Raporu